

Motion till riksdagen 2020/21:2441

av **Marlene Burwick m.fl. (S)**

Reservdelsgaranti, lagstiftning mot planerat åldrande samt redovisning av livscykelkostnader

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reservdelsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagstiftning mot planerat åldrande och redovisning av livscykelkostnader och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett viktigt sätt att komma närmare uppsatta klimat- och miljömål är att använda saker längre. Det är enkel matematik. 40 procent av utsläppen av koldioxid är kopplade till produkter. Fördubbla livslängden på allt detta och det får en rejäl klimateffekt.

Men trots alla tekniska framsteg verkar kvaliteten på tekniska produkter bli allt sämre. Priserna på hushållsapparater sjunker i hela EU. För att minska kostnader används allt sämre material och tekniska lösningar. Resultatet blir sämre hållbarhet. De går sönder oftare och vi byter ut dom i allt snabbare takt. Det är ett ohållbart slit- och slängsamhälle och det är miljön och klimatet som får betala.

Forskningen visar tydligt att produkterna används allt kortare tid. De flesta företag idag planerar för att deras produkter ska ha en kortare livslängd än man gjorde förr. Många konsumenter slänger helt i onödan produkter som fungerar, men det handlar också om att elektroniska produkter går sönder snabbare idag än de gjorde förr. Det kan handla om att delar i produkterna slutar fungera tidigare än produkten i sig eller att batterierna är inbyggda eller sitter illa till och inte går att byta. Ett stort problem är också att man inte uppdaterar med reservdelar. För att åstadkomma förändring på detta område bör regeringen se över möjligheten att komplettera konsumentköplagen med en garanti för att tillhandahålla reservdelar för en produkt.

Planerat åldrande eller inbyggt åldrande är inom industridesign den medvetna process som syftar till att göra en vara obsolet för att hålla konsumtionen uppe. I Frankrike och Italien pågår rättsfall och myndighetsinitiativ där företag som sätter planerat åldrande i system nu ställs till svars. Frankrike är först i världen med en specifik lag som förbjuder företag att skapa produkter som har inbyggda system som gör att de går sönder eller förändras på ett sätt som tvingar konsumenter att köpa nytt i förtid. Lagen infördes i Frankrike år 2015. Regeringen bör se över möjligheten att stifta en liknande lag i Sverige.

Regeringen bör också ställa krav på att företag redovisar produkters beräknade livscykelkostnader.

Marlene Burwick (S)

Hanna Westerén (S)

Malin Larsson (S)

Isak From (S)

Magnus Manhammar (S)